

Duel: XP versus

Stará vojna už zase dychtí vyrazit do boje, mládě má za sebou prořezávání prvních zubů. Oba bojovníci teď stojí v pozoru v plné zbroji, aby se utkali **V POSLEDNÍ BITVĚ.**

FABIAN VON KEUDELL

Ted, nebo nikdy. Krabicová Windows XP bylo oficiálně možné zakoupit do konce června 2008. Od ledna 2009 už nebude možné sehnat ani COEM licenci (Customer OEM) a nastává čas Visty. Těsně před „vyhnáním z ráje“ však Microsoft vypustil do světa „sezonní Windows XP“ s kompletním updatem a v té nejlepší kondici.

Co je důvodem tohoto kroku? I Microsoft chce dát organizacím alternativu, aby pokračovaly v používání jeho operačního systému. V Redmondu by pochopitelně byli raději, kdyby firmy přešly na Vistu, většina uživatelů je však příliš zdráhavá.

Abychom zjistili, zda bylo toto rozhodnutí správné, postavili jsme proti sobě do přímého

testu Windows XP s SP3 a Windows Vista s SP1. Při výběru operačního systému je poměrně zbytečné ptát se svých známých či kolegů – každý má totiž svého oblíbence a jen málokdo je ochotný připustit opak. Náš přístup byl zcela jiný: jediné, co jsme uznávali, byla holá

fakta – naměřené výsledky testu.

Oba soutěžící musí v našem testu dokázat, že zvládnou nejen odstartovat, ale se stejnou lehkostí také provádět zadané operace a úkoly. Obtíže by také neměl působit „pobyt na internetu“. Nemusíme snad ani říkat, že ne každý hardware a software je kompatibilní s oběma OS – a právě to bylo největším problémem celého testu. Zjistili jsme, že většina hardwaru nefunguje zcela optimálně alespoň v jednom z testovaných systémů.

Výkon: XP odstartují rychleji, PC s Vistou se potýká s rozhraním Aero.

Ten, kdo chce pracovat na počítači, rozhodně nemá zájem nekonečně dlouho čekat na nastartování systému. První „benchmark“, se kterým se XP a Vista musí poprat, je čas nutný ke startu a k vykonání základních činností. Oba soutěžící mohou být hodnoceni dvěma způsoby. V prvním případě se oba soupeři testují na stejném PC. Ve druhém případě se vychází z teorie, že systém XP byl určen pro starší PC, tudíž by měl bez problémů fungovat i na starších systémech. My jsme zvolili první alternativu. Podle našeho názoru je irelevantní, zda jde o starý OS, nebo o nové PC, pro nás je jediným důle-

WINDOWS XP

CENA:

Verze Home: 5 000 Kč
Dostupná do 30. 6. 2008

DOPORUČENÉ SYSTEMOVÉ POŽADAVKY:

1GHz PC
256 MB RAM

POMOC PRO SERVICE PACK 3:

<http://forums.microsoft.com/TechNet/ShowForum.aspx?ForumID=2010&SiteID=17>

Vista

žitým faktem přímé srovnání. Proto jsme nainstalovali XP i Vistu na jeden PC s procesorem Intel Core 2 Duo a s 2 GB RAM.

SPUŠTĚNÍ SYSTÉMU: V tomto případě nebyly mezi oběma systémy s integrovanými service packy téměř žádné rozdíly – XP bootuje za 19 sekund, Vista za 23 sekund. Při měření ukončení vypadal souboj podobně – XP ukončila svou činnost za 8 sekund, Vista za 10 sekund. Téměř totožné jsou i výkony ve standby modu. Dokonce i během hibernace se časy obou systémů liší jen zanedbatelně.

VÝKON V DESKTOPU: Samotná rychlost Visty je o něco menší, především kvůli novým grafickým „zlepšovákům“. Ve skutečnosti má však tyto grafické kejkle „na triku“ zejména grafická karta (pokud je DirectX 9 kompatibilní). Aero tedy kazí systému výsledky – stačí ho vypnout a rychlost se zvýší. Používání XP lze tedy více než doporučit u počítačů se starší grafickou kartou nebo u méně výkonných notebooků.

CHIP SHRnutí

Ačkoliv je to překvapivé, Vista celkově o prsa vítězí. Nová Windows jsou lepší, pokud máte výkonný počítač s kompatibilním softwarem a hardwarem. A ačkoliv kontrola uživatelských účtů dokáže být otravná, celkově lze bezpečnost tohoto systému označit za velmi dobrou. Malé zadostiučinění pro Windows XP: pro uživatele se staršími počítači a pomalejšími notebooky je stále výhodnější tento starší systém. A to nejen proto, že bude na jejich strojích fungovat rychleji, ale především proto, že jim ušetří problémy s hardwarovou a softwarovou kompatibilitou...

WINDOWS VISTA

CENA:

Verze Home Premium: 4500 Kč

DOPORUČENÉ SYSTÉMOVÉ POŽADAVKY:

1GHz PC

1 GB RAM

grafická karta s podporou DirectX 9 pro Windows Aero

POMOC PRO SERVICE PACK 1:

<http://forums.microsoft.com/TechNet/ShowForum.aspx?ForumID=1992&SiteID=17>

INFO

Novinky obou operačních systémů pod lupou

U WINDOWS XP SP3:

Microsoft původně přišel s funkcemi, které byly zajímavé spíše pro organizace, nikoliv však pro jedince.

Pokud je pro vás tento systém i přesto zajímavý a v budoucnu budete sázet spíše na Windows XP, máme pro vás zajímavý tip: nainstalujte Service Pack 3 a poté ho integrujte i na instalační CD. Postup jsme vám ukázali už minulém Chipu na straně 124.

Výkonnost: Co se týká rychlosti, na první pohled si pokroku ve Windows XP (ve srovnání s SP2) nevšimnete. V žádné ze sledovaných oblastí nedošlo (po instalaci SP3) ke zlepšení. Nicméně navzdory všem zlepšením se XP nestala pomalejšími – a i to lze považovat za úspěch.

Bezpečnost: Update nabízí všechny bezpečnostní záplaty v jednom balíku. Upraveno bylo dokonce i bezpečnostní centrum. Nyní zde uživatelé získají rozšířené informace týkající se všech aktivních obranných systémů. Bonusem je také integrovaná podpora pro WLAN šifrování WPA2. Až dosud museli uživatelé (pokud chtěli toto šifrování používat) instalovat software třetích stran.

VISTA SP1:

S prvním service packem pro Vistu Microsoft konečně učinil svůj „vlajkový systém“ vhodným pro každodenní použití.

Výkonnost: Pomocí tohoto updatu mohou uživatelé Visty kopírovat rychleji. Nyní funguje efektivněji dokonce i multitasking. Pomocí SP1 se zadržování při přehrávání MP3 a při spuštění programů stává minulostí. Vydechnout si mohou dokonce i uživatelé notebooků. Power management funguje efektivněji a nabízí pro většinu notebooků přibližně o 7% delší „životnost“.

Bezpečnost: Bitlocker nyní šifruje nejen partition systému, ale také ostatní partitions nacházející se na disku. Bitlocker je ale k dispozici jen v dražších verzích. Až dosud mohl také zálužný software modifikovat „status aplikací“ v bezpečnostním centru – SP1 tohle opravil.

Dalším novým zlepšením je fakt, že bezpečnostní nástroje třetích stran již mohou přes Windows Security centrum zobrazovat stav systému. Uživatel tak může být v klidu a věřit, že systém je opravdu zabezpečený, pokud mu to Windows tvrdí...

START PROGRAMŮ: V obou systémech jsou aplikace spuštěny přibližně stejnou rychlostí. Výhodou Visty je inteligentní cache „ready boost“, která umožňuje zrychlení startu vybraných programů.

Od druhého spuštění je tedy v porovnání s Windows XP Vista o maličko rychlejší. V testu jsme měřili čas potřebný na kompletní nahrání obrázku do Photoshopu. S časem 9 sekund zde „o prsa“ vyhrává Vista, v případě XP jsme naměřili čas těsně pod 11 sekund.

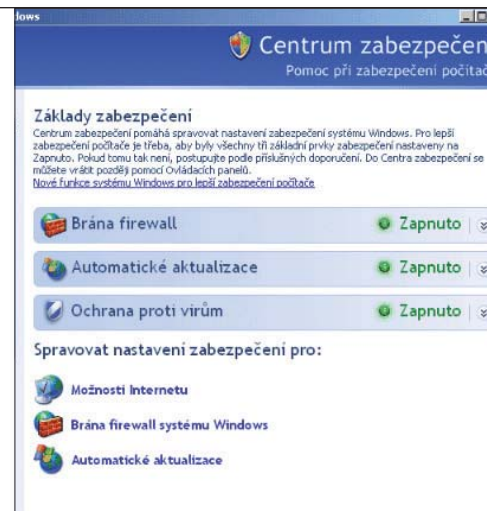
KOPIROVACÍ PROCEDURA: V dalším testu musely operační systémy kopírovat přibližně 200 souborů. A výsledek? Zjistili jsme, že Windows XP trval tento úkol 38 sekund, Vista 39 sekund – tento zápas dopadl tedy téměř nerozhodně. Podle Microsoftu měl SP1, který vývojáři přidali k Vistě, výrazné pomoci i při kopírování. Podle našich měření to ale výsledek příliš neovlivnilo – XP kopírují přinejmenším stejnou rychlostí. To platí i pro síťové kopírování – v tomto případě systémy vběhly do cílové pásy bok po boku.

BEZPEČNOST: Visty se bojíme, riziko je ale větší u Windows XP. Od začátku éry XP bylo provedeno více než 1 100 bezpečnostních updatů. Kvůli vysokému rozšíření systému jsou však oba systémy pro hackery cílem číslo 1. Proto je jasné, že bezpečnost byla dalším důležitým kritériem našeho testu.

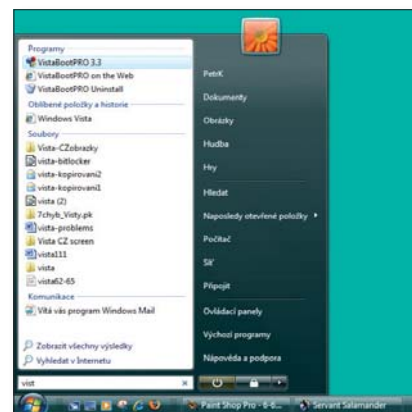
UŽIVATELSKÉ ÚČTY: Jeff Jones, bezpečnostní odborník firmy Microsofts Trustworthy Computing Group, tvrdí, že během prvních šesti měsíců dostupnosti nového OS se ve Vistě objevilo pouhých 12 bezpečnostních mezer.

Vývojáři z Redmondu prohlašují, že je to především díky novým bezpečnostním vylepšením. Základním stavebním kamenem bezpečnosti je UAC (kontrola uživatelských účtů). „Virtuální uživatel“ má na základě této funkce v systému pouze omezená práva. Například pokud si přejete nainstalovat program, změnit systémová nastavení, updatovat aplikace či aplikovat bezpečnostní záplatu, UAC ihned uživatele zablokuje. Uživatel musí akci povolit, až poté dostane od systému povolení k akci.

Bezpečné to určitě je, časté „hlášky“ ale většinu uživatelů otravují a někteří z nich na ně klikají až bezmyšlenkovitě. Známý je fakt, že celá řada uživatelů místo toho, aby si přečetla text (což je nutné pro pochopení hlášení), spíše automaticky klikne na Continue. Fakt ale také je, že méně zkušení uživatelé budou mít s pochopením hlášení UAC problémy. Při rozhodování nemají šanci poznat, zda chce UAC eliminovat trojského koně ze systému, nebo pouze zabránit systémové změně... Na druhé straně, ve Windows

Bezpečnost: S nainstalovaným SP3 nabízí Windows XP více bezpečnostních informací.

Rychlost: Vista nabízí kvalitní vyhledávání v reálném čase. Dokáže najít nejen dokumenty, ale i emaily.

XP nástroj na kontrolu uživatelských kont zcela chybí. Zkušenější uživatel, který pozorně sleduje hlášení Visty a povoluje pouze ty operace, u kterých si je bezpečností stoprocentně jist, získá v UAC důležitou výhodu v oblasti bezpečnosti. Ve Windows XP pracuje většina uživatelů s právy administrátora a tato práva automaticky získávají i programy spuštěné z jeho konta – i viry...

VERDIKT: Přestože Vista otravuje uživatele častými hlášeními UAC, nabízí mnohem větší bezpečí. U XP to mají hackeři snadné...

FIREWALL: To, zda hacker nebo malware získá přístup k systému, záleží i na počtu otevřených portů a na kvalitě samotného firewallu. Jakmile je instalace ukončena, oba operační systémy jsou v síti bezpečné...

Po provedení instalace spouští oba operační systémy Microsoftu různé systémové služby. Zároveň s nimi však jak Windows XP s SP3, tak Vista s SP1 aktivují integrovaný firewall. Tímto způsobem jsou síťové systémové služby dostupné pro systém a nezneužitelné pro hackery z internetu. To potvrzuje i naše kontrola portů pomocí programu Nmap. Závěr: Oba soutěžící jsou v tomto ohledu dobře vybaveni proti síťovým útokům.

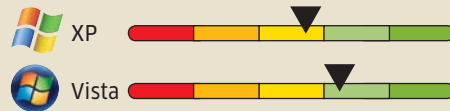

Informace: Vista Sidecar nabízí okamžitý přístup k důležitým informacím.

Výsledky

Chip vyhlásil vítěze ve třech kategoriích.

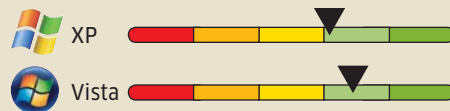
CELKOVÉ VÝSLEDKY

1. BEZPEČNOST

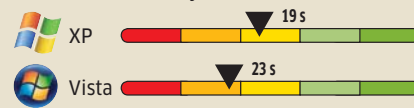
2. UŽIVATELSKÁ PŘÍVĚTIVOST

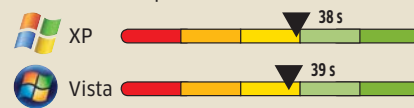
3. VÝKON

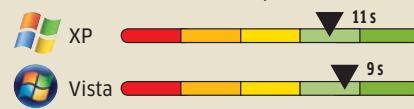
Dílčí měření: start systému

Dílčí měření: kopírování souborů

Dílčí měření: start Photoshopu

ŠIFROVÁNÍ: Operační systém musí určitým způsobem ochránit soubory vlastníka, například před jejich přečtením zlodějem při ukradení notebooku. Ochrana pomocí hesla je v tomto případě nedostatečná. Pokud hacker naboottuje pomocí záchranného CD (například Vista PE nebo Knoppix), umožní mu to bez problémů přečíst data na disku. Navíc lze pomocí některých freewarů nastavit nové heslo a získat kompletní přístup do systému. Řešením tohoto problému ve Vistě je Bitlocker – integrované šifrování disku. Pomocí SPI nyní můžete ochránit i více partitions a tak i celý disk.

NEVÝHODA: Bitlocker je k dispozici pouze v dražších verzích Visty. U levnějších verzí Visty a ve Win XP si musíte vystačit bez šifrovacího nástroje. V tomto případě vám může pomoci šifrovací software nabízený třetí stranou – například nástroj jménem Drivecrypt (www.securstar.com).

ZÁVĚR: Díky Bitlockeru v tomto testu skóruje Vista, ale jen podmíněně – ne každému se vyplatí koupit nejdražší verzi Visty.

Uživatelská přívětivost: Vista je „mrzutá“, XP detekují všechna zařízení.

Výborná ochrana před viry a špičková výkonnost jsou důležité, ale jen málokdo je ocení, pokud operační systém není navržen tak, aby byl k uživateli přívětivý a jeho ovládání bylo intuitivní.

SPRÁVA SOUBORŮ: Už při prvním pohledu na oba operační systémy je jasné, že v oblasti správy souborů toho XP ani Vista mnoho nenabízejí. Příjemnou změnu lze nalézt

pouze u vyhledávání souborů. Vista nabízí indexování a pokročilou vyhledávací funkci. Napíšete-li termín nebo výraz do vyhledávacího boxu, systém zobrazí výsledek v reálném čase. Indexovány jsou dokonce i kancelářské dokumenty a e-maily. V případě XP budete potřebovat vnější asistenci, tedy program od jiné firmy – například Google (Yahoo) desktop.

GADGETS (VYCHYTÁVKY): Myšlenka, která se skrývá za boční lištou Visty, není nová: veškeré důležité informace „po ruce“. Uživatel může sledovat aktuální počasí, listovat nejnovějšími zprávami, či dokonce

Vista je bezpečná, XP jsou rychlá

vložit krátké poznámky – a to vše do lišty na okraji obrazovky. Zajímavá myšlenka, v tomto případě ale bohužel nepříliš šťastně realizovaná. Pokud je například spuštěn jiný program, uživatel už nemůže do lišty „vstoupit“ pomocí funkční klávesy, ale musí se k boční liště prokousat přes plochu nebo „taskbar“.

Je asi zbytečné zmiňovat, že v XP tyto lišty zcela chybí. V tomto případě to ale nelze označit za příliš velkou nevýhodu, protože je k dispozici celá řada programů od jiných

firem – a nutno podotknout, že obvykle i mnohem lepší. My doporučujeme například Google Sidecar.

KOMPATIBILITA: Teoreticky je to snadné – pokud program nefunguje ve Vistě přímo, vždy lze použít „náhradní režim“, tzv. mod kompatibility. Realita je však jiná – některé populární programy (například Corel Paint Shop Pro Photo X, AutoCAD 2006 a starší, Ulead Video Studio 9...) odmítají ve Vistě fungovat, dokonce i pomocí magického modu. Proto před investicí do Visty doporučujeme podrobně prozkoumat tento seznam kompatibilních a problematických produktů: www.ixbeta.com/wiki/index.php/Windows_Vista_Software_Compatibility_List.

Service pack sám o sobě tuto situaci nijak nemění. To samé platí i pro hardware: ten, kdo chce používat ve Vistě starou tiskárnu nebo skener, musí mít silné nervy. Ve většině případů nejsou staré ovladače se systémem kompatibilní a nové verze jsou k dispozici pouze pro nejnovější zařízení. I v tomto případě doporučujeme před přechodem na Vistu návštěvu stránky s informacemi o kompatibilním hardwaru (například <http://winqual.microsoft.com/hcl/>).

ZÁVĚR: Chybějící kompatibilita hardwaru a softwaru se nezlepšila ani s SPI. Jakmile tedy dojde řeč na kompatibilitu, XP vyhrávají.

NÁŠ VERDIKT TAK ZNÍ: Pokud máte nový počítač s nejnovějšími komponentami, Vista vyhrává. Není to však příliš výrazné vítězství.

AUTOR@CHIP.CZ